

ACHTHONDERD JAAR GELEDEN...

—

De oorsprong van het Turandot verhaal

Achthonderd jaar geleden woonde er in Perzië een schrijver die Elyas Nizami heette. Elyas schreef de verhalen op die de mensen elkaar al eeuwen vertelden. En dat waren vooral sprookjes met prins en prinsessen.

Op een dag schreef Elyas een lang gedicht over een prinses. De prinses was de dochter van Turan, een Russische tsaar. Omdat ze Turans dochter was, heette ze: Turanducht.

De schoonheid van Turanducht werd geroemd over de hele wereld. En vanzelfsprekend kwamen er dagelijks jongemannen naar het paleis die met de tsarendochter wilden trouwen.

'Ik denk dat je weinig kans maakt,' zei de tsaar tegen vrijwel alle aanbidders. 'Mijn dochter is niet van plan om met wie dan ook te trouwen. Ze wil haar vrijheid niet kwijt. Mij maakt het niet zoveel uit met wie ze trouwt, als haar vrijer maar van adel is.'

De meeste aanbidders dropen teleurgesteld af.

Tot er een prins uit een ver land kwam die zich niet liet ontmoedigen. 'Wat moet ik doen om haar liefde te winnen?' vroeg hij aan de koning.

'Je moet slim genoeg zijn om al haar vragen te beantwoorden,' antwoordde koning Turan. 'Je moet dapper genoeg zijn om al haar opdrachten te vervullen. En je moet snel genoeg zijn om haar in het spel te verslaan.'

'Ik neem de uitdaging aan,' zei de prins.

Toen hij had laten zien hoe dapper, slim en snel hij was, gaf de koning toestemming voor het huwelijk. Niet lang daarna werd met veel pracht en praal de bruiloft gevierd. Einde verhaal.

Maar niet voor lang, want een paar jaar later ging een andere Perzische schrijver met het verhaal aan de haal. In dit nieuwe verhaal was de Russische prinses plotseling veranderd in een Griekse prinses. En de prins was nu ineens een boerenzoon. De boerenzoon was zo verliefd op de prinses dat hij alles wilde doen om haar hart te winnen. Dat was heel wat, want hij moest maar liefst negen raadsels oplossen. Toen hij dat had gedaan, weigerde de prinses hem als winnaar uit te roepen. In plaats daarvan gaf ze hem een nieuwe opdracht: 'Nu moet jij een tegenraadsel verzinnen. Verzin een raadsel waarop ik geen antwoord kan geven. Als dat je lukt, mag je met me trouwen.'

Het lukte de jongen om een raadsel op te geven waarop de prinses geen antwoord had. Meteen de volgende dag werd de bruiloft gevierd.

Einde verhaal.

Iedereen die dit verhaal las, dacht tevreden: gelukkig

kunnen wij arme mensen ook dromen van een rijke toekomst in een paleis met deuren van goud. Gelukkig kunnen wij – heel gewone jongens – ook dromen van een leven met een beeldschone prinses.

Lange tijd gebeurde er niets met het prinsessenverhaal. Tot – in de middeleeuwen – mensen van West naar Oost begonnen te reizen en van Oost naar West. Het verhaal over de koningsdochter reisde mee en raakte in allerlei landen bekend. Ook in Frankrijk. De Franse schrijver Francois Petis de la Croix maakte er een heel eigen versie van in zijn boek: *Sprookjes van duizend en een dag*. Francois schreef:

Er was eens een beeldschone prinses in het verre China die Turandot heette. Haar vader, de keizer van China, liet zijn volk weten dat wie met haar wilde trouwen drie raadsels moest oplossen. Mislukken werd bestraft met de dood. Ondanks die straf waren er genoeg aanbidders die een poging wilden wagen. Steeds met dezelfde uitkomst: ze kwamen met hun hoofd op het hakblok terecht.

Op een dag kwam in Peking een prins uit een ver land aan. Hij zag Turandot en werd zo verblind door haar schoonheid dat hij zonder aarzelen de uitdaging aanging. 'Hier komt mijn eerste raadsel,' zei Turandot. 'Het woont in alle landen van de wereld. Het is de vriend van iedereen. En toch is er maar één.'

Na een poosje nadenken, zei de onbekende prins: 'Dat moet de zon zijn.'

'Goed geraden,' zei Turandot. 'Hier komt raadsel twee. Welke moeder zet duizenden kinderen op de wereld en verslindt ze zelf zodra ze groot zijn geworden?'

De prins deed zijn ogen dicht. Dacht diep na en zei toen: 'Dat moet de zee zijn. Ze is de moeder van alle rivieren. En als de rivieren groot zijn, monden ze allemaal uit in de zee.'

'Ook dat antwoord is goed,' zei Turandot. 'Luister goed naar het derde raadsel. Er is een boom waarvan alle bladeren aan de ene kant wit zijn en aan de andere kant zwart.'

De prins knielde voor de prinses neer en pijnigde zijn hersens om het goede antwoord te vinden. Na lange tijd zei hij aarzelend: 'Ik denk dat je met die boom het jaar bedoelt. Het jaar bestaat uit dagen en nachten. Die zijn wit en zwart.'

'Je hebt gelijk,' sprak de prinses. 'Jaar is het goede antwoord. Kom morgen terug. Dan zal ik je nieuwe raadsels opgeven.'

Teleurgesteld droop de prins af. Hij had toch alle drie de raadsels opgelost?

De volgende dag beklom de prins met een somber voor gevoel de trappen van het paleis. Hij was wanhopig

verliefd. Hij wilde dat de prinses voor hem koos omdat ze van hem hield, niet omdat hij slim genoeg was om haar raadsels op te lossen. Toen Turandot voor hem verscheen zei hij: 'Prinses, ik heb een ander voorstel. Hoewel ik heb gewonnen, ben ik bereid om van de overwinning af te zien. Ik zal je op mijn beurt één raadsel opgeven. Als je het goede antwoord raadt, hoef je niet met mij te trouwen.'

'Vertel wie je bent vreemdeling!' zei de prinses.

De prins schudde zijn hoofd. 'Dat is nu juist het raadsel dat je moet oplossen.'

Wat Turandot ook deed, ze kon de naam van de prins niet achterhalen. En toen gebeurde er een wonder.

Hoe moeilijker het was om erachter te komen wie de onbekende prins was, hoe meer ze om hem ging geven.

Einde verhaal?

Nee.

Aan het eind van het sprookje vertelde de onbekende prins hoe hij heette. Nu de prinses zijn naam wist, hoefde ze niet met hem te trouwen. Maar ze was zo verliefd op hem geworden dat ze niets liever wilde dan dat. Turandot en Calaf, zoals de prins heette, trouwden met elkaar en leefden nog lang en gelukkig.

